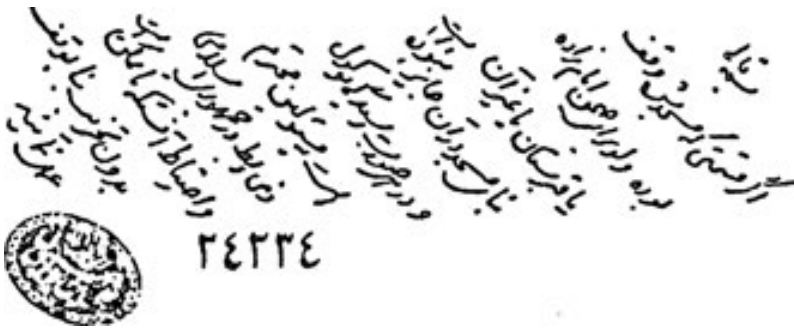

استفتائات وقف

از مقام معظم رهبری (ادام الله ظلّه)

استفتاء: در دوران تاریک طاغوت مرحوم پدرم اقدام به احداث بنای مسجدی در صحن امامزاده نمود. اکنون پس از گذشت ۲۰ سال که از احداث این مکان مقدس و معنوی می‌گذرد، سازمان اوقاف استان به عللی می‌خواهد ساختمان این مسجد را تخریب نماید و از زمین موقوفی مسجد استفاده دیگری بنماید. از محضر آن مجتهد والامقام سؤال و استفتاء می‌نمایم آیا جایز است شرعاً بنای این مسجد تخریب گردد.

بسمه تعالی

اگر قسمتی که مسجد شده وقف بوده ولو برای صحن امامزاده یا قبرستان یا غیر آن، بنای مسجد در آن جایز نبوده است. در هر صورت رسیدگی موکول است به مسئولین محترم ذی‌ربط در جمهوری اسلامی و احتیاط آنست که تا ممکن است بدون تخریب بنا، به وقف عمل نمایند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

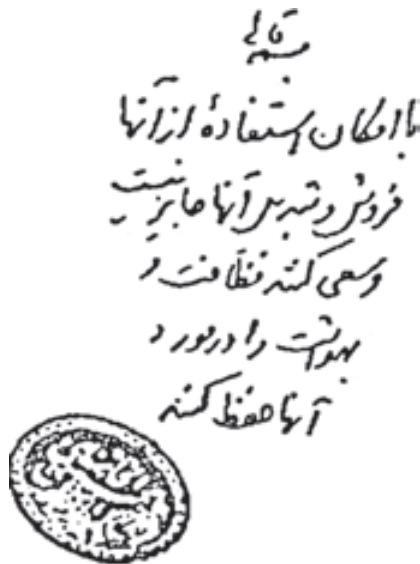
استفتاء: آیا می‌شود از اموال مسجد، در خارج از مسجد برای برنامه‌ها و مسائل مذهبی استفاده نمود؟ مثلاً فرش مسجد را در ایام عزاداری به مدت یک هفته به حسینیه برد و جهت عزاداری استفاده کرد و مسجد خالی از فرش بماند؟

بسمه تعالی
از اموال و موقوفات مسجد نمی‌توانند در خارج از مسجد استفاده کنند مگر این که در ضمن وقف تصریح شده باشد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: لطفا نظر مبارک خود را نسبت به استفتائات ذیل مرقوم فرمایید.
(۱) در مواردی که حفظ مال موقوفه مسجد مثل فرش و موکت مندرس، با بهداشت و نظافت آن مکان مقدس منافاتی داشته باشد تبدیل به احسن نمودن این گونه اجناس موقوفه چه حکمی دارد.

وقف میراث جوادان
شماره ۸۸ زمستان ۱۳۹۳

بسمه تعالی

با امکان استفاده از آن‌ها فروش و تبدیل آن‌ها جایز نیست و سعی کنند نظافت و بهداشت را در مورد آن‌ها حفظ کنند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

(۲) مسجد نمودن تمام یا بخشی از مصلی‌های ساخته شده چه حکمی دارد.

بسمه تعالی

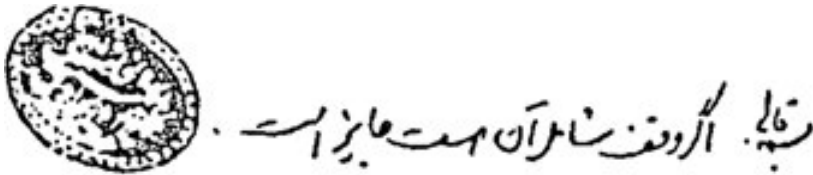
اگر وقف باشد برای نماز و مسجد نشده باشد.

ثانیاً وقف مسجد نمی‌شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: زمینی از کسانی که تبرعاً اخذ و وقف گردیده است به این منظور بوده که وقفش وقف عام باشد که شامل ساختن مدرسه و یا مسجد یا مقبره می‌شود.

(۱) زمینی که بر قرار فوق وقف عام شده باشد، آیا می‌شود در آن مسجد بنا کرد یا خیر؟

بسمه تعالی
اگر وقف شامل آن هست جایز است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

(۲) در وقفنامه قید شده تولیت وقف به عهده علمای منطقه باشد. آیا بعضی از این علما می‌توانند بدون رضایت بعضی دیگر شخص عالم دیگری از منطقه دیگر را متولی قرار دهند یا خیر؟

بسمه تعالی
منی رواند متولی قرار دهم در حق با رضایت دیگران
بنامی تواند بر خودش و کس یا حکم بگیرد
و الله اعلم
۲۴۶۷۵

بسمه تعالی
نمی‌تواند متولی قرار دهد حتی با رضایت دیگران بلی می‌تواند برای خودش
وکیل یا کمک بگیرد، والله العالم

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: اخیراً برخی افراد خیر به عنوان این که فردی خواب دیده اقدام به جمع‌آوری پول و نذورات به منظور احداث مهدیه و مسجد و بناهای خیر در اراضی کشاورزی متعلق به تعدادی از کشاورزان نموده‌اند تا نیت خود را عملی نمایند. حال سؤال اینجاست:

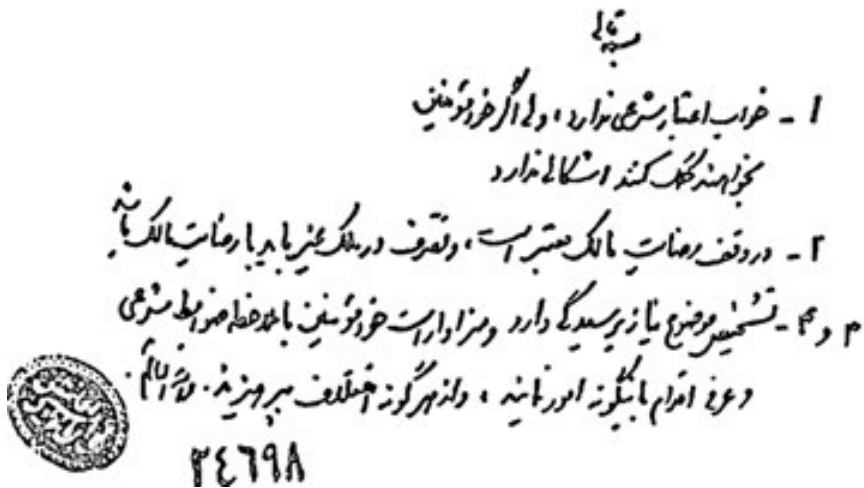
(۱) آیا صرف عنوان کردن خواب بر مؤمنین و متدینین صحت شرعی و عقلی برای احداث بنای مسجد را ایجاد می‌کند؟

(۲) آیا با عنوان کردن خواب، اراضی که متعلق به کشاورزان است و در حال حاضر در آن به کشت و زرع مشغولند بدون این که مالکین چنین نیتی داشته باشند به وقف مبدل می‌شود؟ آیا رضایت مالکین برای احداث این گونه بناها شرط است یا خیر؟

وقف میراث جوادان

شماره ۸۸ زمستان ۱۳۹۳

۳) با وجود نیاز دیگر شهر که فاقد حسینیه و مسجد هستند و نیاز مبرم به چنین اماکنی دارند آیا ساخت مسجد در این محل صحت شرعی و عقلی دارد یا خیر؟

بسمه تعالی

۱. خواب اعتبار شرعی ندارد، ولی اگر مؤمنین بخواهند کمک کنند اشکالی ندارد.

۲. در وقف رضایت مالک معتبر است و تصرف در ملک غیر باید با رضایت مالک باشد.

۳. تشخیص موضوع نیاز به رسیدگی دارد و سزاوار است خود مؤمنین با ملاحظه ضوابط شرعی و عرفی اقدام به این گونه امور نمایند، و از هرگونه اختلاف بپرهیزند، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: خانه‌ای به مساحت ۱۴۰ متر مربع جنب مسجد نو، برای الحاق به مسجد در هنگام تجدید خریداری گردید. حال بعد از ۱۴ سال از زمان خرید خانه، مسئولین مسجد تصمیم به بازسازی مسجد گرفته‌اند، و همچنین در جنب مسجد می‌خواهند مؤسسات دیگری از قبیل مهد قرآن و پارکینگ عمومی و غیره... احداث نمایند. آیا احداث بنا غیر از مسجد توسط غیر واقف در این خانه که از طرف واقف برای مسجد خریداری گردیده جایز است یا خیر؟ و آیا ثبت خانه‌ای که برای مسجد خریداری گردیده توسط غیر واقف به عنوان مؤسسه دیگری غیر از مسجد جایز می‌باشد یا خیر؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اگر خانه برای مسجد خریداری شده و وقف مسجد
 باید آنرا مسجد نمایند، و اگر وقف هم نشود
 رضایت صاحبان پولی که با آن خانه را
 خریدارند باید مراعات شود. (۱۳۹۳)
 ۲۴۷۰۵

بسمه تعالی

اگر خانه برای مسجد خریداری شده و وقف مسجد شده باید آن را مسجد نمایند، و اگر وقف هم نشده رضایت صاحبان پولی که با آن خانه را خریدارند باید مراعات شود، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: حمامی بوده که حدود ۱۵ سال قبل در مسیر خیابان واقع شده و تخریب شده است. عده‌ای زمینی را تهیه نموده‌اند که بعداً حمامی بنا کنند ولی نظر به این که حمام در خانه‌ها احداث کرده‌اند استقبال ننموده‌اند. سال‌های سال است که حمام تخریب شده و زمین باقی است آنهایی که زمین را تهیه نموده‌اند به این فکر هستند که در زمین ذکر شده حسینییه بنا کنند (البته زمین را هم صیغه وقف نخوانده‌اند همین طور خریدارند و گفته‌اند برای حمام). آیا این کار (حسینییه بنا کردن) جایز است یا خیر؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اگر زمین را وقف نکرده‌اند صاحبان آن
 می‌توانند در آن حسینییه بنا کنند. (۱۳۹۳)
 ۲۵۴۷۰

وقف میراث جوادان

شماره ۸۸ زمستان ۱۳۹۳

بِسْمِ تَعَالَى

اگر زمین را وقف نکرده‌اند صاحبان آن می‌توانند در آن حسینییه بنا کنند،
والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: کتابخانه‌ای است جنب حسینییه محل که متعلق به آن و دارای کتاب‌های موقوفه می‌باشد حال با توجه به افتتاح کتابخانه‌ای با امکانات وسیع‌تر (از طرف فرهنگ و ارشاد اسلامی) در آن محل، این کتابخانه متروکه مانده است و در ضمن این مرکز به کتاب‌های مذکور نیاز دارد. آیا انتقال این کتب وقفی به کتابخانه جدیدالتأسیس که دولتی است، جایز است. نظر مبارک را مرقوم فرمایید.

بِسْمِ تَعَالَى
اگر وقف بر حضور کتابخانه اولی نباشد نظر آقای بیار دیگر
با رعایت جهت وقف مانع ندارد، والله العالم
۲۶۲۶۰

بِسْمِ تَعَالَى

اگر وقف برای خصوص کتابخانه اولی نباشد نقل آن به جای دیگر با مراعات
جهت وقف مانع ندارد، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: زمین قبرستانی سال‌های سال چراگاه گاو و گوسفند بوده و فعلاً دور قبرستان دیوار یا نرده کشیده شده و علف‌های زیادی در زمین روییده می‌شود، اگر به همان حال بماند آرامگاه مخروبه می‌شود، آیا مصلحت است زمین را به دامداران به مدت کوتاه اجاره داد و مبلغ اجاره را صرف آبادانی همان آرامگاه و مخارج ساختمان معصوم زاده که در همان جا واقع می‌باشد و نیاز مبرم به تعمیر دارد، بشود. اشکال دارد یا خیر؟

بسمه تعالی
 اجاره قبرستان صحیح نیست ، بلی متولی شرعی
 می تواند علف ها را ببرد و پول آن را
 صرف در آبادی قبرستان نماید .

۳۶۳۸۹

بسمه تعالی

اجاره قبرستان صحیح نیست، بلی متولی شرعی می تواند علف ها را ببرد و پول آن را صرف در آبادی قبرستان نماید.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء : طبق وقفنامه متولی موقوفه بعد از فوت واقف مربوط به اولاد ذکور واقف و بعد از انقراض اولاد ذکور واقف به اولاد ذکور اناث واقف منتقل می شود، واقف یک پسری داشت که متولی موقوفه بعد از فوت واقف شد و بعد از فوت پسر واقف پسری نداشت و فقط یک دختر صغیره از پسر واقف باقی مانده ولی دختر ارشد واقف پسری داشت که به حکم مرحوم آیت الله شیخ کبیر پسر دختر واقف متولی موقوفه شد نسلاً بعد نسل پس از زمان طولانی آن دختر پسر واقف شوهر کرد و دارای پسری شد حال بعد از گذشت حدود هشتاد سال پسر این دختر یعنی نوه پسری واقف مدعی است که من متولی زمین موقوفه هستم و حکم مرحوم آیت الله شیخ کبیر بلااثر است. تقاضا می شود که حکم شرعی را بیان فرمایید که در مورد نیاز است، والسلام.

بسمه تعالی

وقف نامهراصت دار در کورن با اولاد فرزندان

فخر بنی نصر و بنی ابی بطن ، برادر خود
 ۳۶۳۸۵
 فرزند ذکور از اناث در سن متقدم زنت
 به فرزند ذکور از اناث در سن صغیر برگزیدند

وقف میراث جوادان
 ۸۸ زمستان ۱۳۹۳

بسمه تعالی

وقفنامه صراحت دارد که تولیت با اولاد مزبور است نسلماً بعد از نسل و بطناً بعد بطن، پس با وجود فرزند ذکور از اناث در نسل متقدم نوبت به فرزند ذکور از اناث در نسل بعدی نمی‌رسد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء : عده‌ای از اهالی با تشکیل هیأت عزاداری حضرت ابوالفضل علیه السلام به فکر احداث زائرسرای جهت زائرین حضرت امام رضا علیه السلام در مشهد مقدس به عنوان تکیه حضرت ابوالفضل علیه السلام افتاده‌اند و مبلغ حدود یکصد هزار تومان اعضای هیأت پرداخت نموده و مبلغ یک میلیون و چهارصد هزار تومان هم از محل فروش اراضی بایر مجهول المالك صحرای محله‌شان تهیه و ۷ سهم از ۹ سهم خانه‌ای در مشهد خریداری می‌کنند و ۲ سهم دیگر آن هم احد از شرکا به منظور فوق وقف می‌نماید حال بر سر مسأله تولیت ۷ سهم بین اهالی محل اختلاف شده است که چرا نمایندگی هیأت بدون رضایت اهالی محل خود را متولی آن قرار داده‌اند با عنایت به مراتب فوق و حل مشکل اهالی محل که اراضی مذکور را برای احداث خانه خریده و فعلاً ساکن آن می‌باشند، از محضر مبارک تقاضا دارد در خصوص حل معطل تولیت ملک مذکور و ساکنین خانه‌هایی که بر روی اراضی فوق‌الذکر اقدام به خانه‌سازی نموده‌اند ارائه طریق فرمایید تا مشکل غصبی بودن خانه‌های آنان مرتفع و امر تولیت خانه مذکور را هم روشن فرمایید تا تصرفات زائرین حضرت امام رضا علیه السلام هم بلامانع گردد.

سیدنا
 حاکم شرع می‌فرماید ما طایفه زمین را اعیان که
 در حضرت خیرار ان می‌فرماند در
 آن تصرف کنه، ولی باید پول
 آن با زعفرانیکه محمول الاک است
 در طرف صاحب آن به فقرای تصدق شود
 ۲۶۶۵۷
 و پول نازر سر السید که ذی است که آنرا خریده‌اند
 در زر بستن مترقی بنظر حاکم شرع عذر کنه، در اناث

بسمه تعالی

حاکم شرع می‌تواند معامله زمین را اجازه کند و در این صورت خریداران می‌توانند در آن تصرف کنند، ولی باید پول آن با فرض این که مجهول‌المالک است از طرف صاحب آن به فقرا تصدق شود و پول زائرسرا به عهده کسانی است که آن را خریده‌اند و برای تعیین متولی به نظر حاکم شرع عمل کنند، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: یکی از مزارع و کشتخوانه‌ای اطراف به مدار ۱۳ شبانه روز که حدود ده شبانه روز آن در ۴ یا ۵ گروه مختلف وقف و بقیه آن ملک است و این مزرعه هم همچون دیگر مزارع اطراف ارباب، مستأجری بوده و هست در گذشته توسط آب قنات کشت و زرع می‌شده که از زمان‌های قدیم مستأجرین آب و زمین را طبق نظر کارشناسی اجاره کرده‌اند و هر ساله مال الاجاره به متولی یا مالک می‌پرداختند، در حین کشت و زرع در زمان‌های گذشته مستأجرین جهت ازدیاد دسترنج و تثبیت آن به کاشتن درخت پسته نیز همت نهادند که مالک یا متولی از این کار بی‌خبر نبوده است و مستأجرین جهت جبران آب مورد نیاز گه‌گاهی از آب چاه‌های اطراف مزرعه نیز استفاده می‌کرده‌اند که شخصاً هر ساعتی به مبلغی پول می‌خریدند چندین سال گذشته جهت تأمین آب مورد نیاز با همت مستأجرین چاه نیمه عمیقی جهت جبران کمبود آب مورد نیاز حفر کردند و اجاره نیز همچون گذشته می‌پرداختند جای چاه نیمه عمیق جنب سفه دشتبانی بوده است و ظاهراً مال همه کشاورزان بوده است، بالاخره قنات فوت گردید.
(۱) این چاه وقف است یا ملک؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَسْأَلَةٌ: إِنْ كَانَ الْمَلِكُ يَأْجُرُ مِزْرَعًا بِأَبْوَابِهَا
وَيَسْتَأْجِرُهَا بِأَبْوَابِهَا فَهِيَ مِمَّا يَجِبُ عَلَيْهِ
الْوَقْفُ لِأَنَّهَا مِمَّا يَجِبُ عَلَيْهِ

بسمه تعالی

مستأجرین اگر با پول خودشان در زمین ملک یا مباح چاه را حفر کرده‌اند

وقف میراث جوادان

شماره ۸۸ زمستان ۱۳۹۳

ملک مستأجرین است و اگر در زمین موقوفه یا با پول حاصل از منافع وقف چاه را حفر نموده‌اند به وقف اختصاص دارد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

(۲) آیا مستأجر شریک است یا خیر؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنِّي أَنبَأْتُكُمْ بِشَيْءٍ لَّيْسَ بِكُفْرٍ بِي وَلَا بِنَبِيِّكُمْ وَلَا أَنتُمْ بَعْدُ بِمُؤْمِنِيكُمْ لِيُحْجَرَ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سَاحِقَةً فِي الْأَرْضِ لِمَا نَفَعْتُم مِّنْ أَمْوَالِكُمْ لَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفُوتَكُمْ وَأَنْتُمْ لَبَّيْتُمْ وَلَٰكِن مَّا نَفَعْتُم فِي الْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا فِي الْأُفُقِ الْمَعْلُومِ
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّي أَنبَأْتُكُمْ بِشَيْءٍ لَّيْسَ بِكُفْرٍ بِي وَلَا بِنَبِيِّكُمْ وَلَا أَنتُمْ بَعْدُ بِمُؤْمِنِيكُمْ لِيُحْجَرَ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سَاحِقَةً فِي الْأَرْضِ لِمَا نَفَعْتُم مِّنْ أَمْوَالِكُمْ لَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفُوتَكُمْ وَأَنْتُمْ لَبَّيْتُمْ وَلَٰكِن مَّا نَفَعْتُم فِي الْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا فِي الْأُفُقِ الْمَعْلُومِ

بسمه تعالی

اگر چاه در زمین وقف حفر نشده و به صورت شرکت مستأجرین زمین و متولی شرعی موقوفه و مالکین زمین چاه را حفر نموده‌اند به نسبت شریک می‌باشد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

(۳) تکلیف مستأجرین چیست؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنِّي أَنبَأْتُكُمْ بِشَيْءٍ لَّيْسَ بِكُفْرٍ بِي وَلَا بِنَبِيِّكُمْ وَلَا أَنتُمْ بَعْدُ بِمُؤْمِنِيكُمْ لِيُحْجَرَ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سَاحِقَةً فِي الْأَرْضِ لِمَا نَفَعْتُم مِّنْ أَمْوَالِكُمْ لَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفُوتَكُمْ وَأَنْتُمْ لَبَّيْتُمْ وَلَٰكِن مَّا نَفَعْتُم فِي الْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا فِي الْأُفُقِ الْمَعْلُومِ
 ۲۷۴۲۱

بسمه تعالی

تکلیف مستأجرین و متولی نسبت به چاه حفر شده از جواب مسأله قبل روشن شد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: پدر بزرگ اینجانب مقداری املاک جهت روضه خوانی حضرت سید الشهداء علیه السلام وقف نموده و مقرر نموده که بعد از خود نسلماً بعد نسل تولیت آن به اولاد ذکور ارشد واگذار گردد اینک اینجانب به علت پیری و کهنلت توانایی تولیت آن را ندارم و فرزندان اینجانب نیز یا در محل نیستند یا توانایی انجام تولیت آن را ندارند. از دفتر محترم استفتاء دارم که چگونه تولیت آن را به عهده دیگری واگذار نمایم، از خداوند متعال بقای عمر رهبر عظیم الشان را خواهانم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اگر تولیت شما رسیده نمی‌تواند آن را
به دیگری واگذار کند، با ما می‌تواند
برای خودتان کمک بگیرید یا کسی را
دکم کنید که از طرف شما رسیدگی
وقف کند، و در این دو صورت
اگر کسی شما بخواند و خلدت
صلوات و وقف نماید می‌تواند
انتخاب کند و درگاه

۲۷۸۴۲

بسمه تعالی

اگر تولیت به شما رسیده نمی‌توانید آن را به دیگری واگذار کنید، بلی می‌توانید برای خودتان کمک بگیرید یا کسی را وکیل کنید که از طرف شما رسیدگی به وقف کند، و در این دو صورت اگر کسی که شما بخواند و خلاف مصلحت

وقف میراث جودان

۸۸ / ۱۳۹۳
۱۳۹۳

وقف نباشد می توانید انتخاب کنید، والله العالم.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: آیا زمین که وقف بر دارالتعلیم قرآن بوده است و ساختمان شده به نام دارالتعلیم قرآن، می شود نام او را عوض کرد به نام پایگاه آموزشی قرار داد و برای کارهای دیگری مورد استفاده قرار داد از قبیل ورزش.

بسمه تعالی

در فرض سؤال جایز نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای